

ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΞΩΜΑΤΟΣ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

*Η πρόεδρος, τα μέλη του Δ.Σ. και η γραμματέας
του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών του ΕΚΠΑ
σας εύχονται από καρδιάς
Καλά Χριστούγεννα
και μια νέα χρονιά ευλογημένη
με ειρήνη, υγεία, ευτυχία.*

Christmas του Salvador Dali (1904-1989)

Με χαρά σας παρουσιάζουμε το ενημερωτικό μας δελτίο «Ομοτίμων Κοινωνία» σε έντυπη μορφή και πλουσιότερο, καθώς στις σελίδες του περιλαμβάνονται όλες οι δραστηριότητες του ΣΟΚΠΑ στη διάρκεια της χρονιάς που πέρασε, με αρθρογραφία μελών μας και ειδήσεις του χώρου μας.

Η χρονιά που πέρασε ήταν πολύ δύσκολη εξαιτίας του δαιμονικού ιού. Θα πρέπει, όμως, να είμαστε ικανοποιημένοι, γιατί δεν μείναμε άπραγοι. Αντίθετα, δραστηριοποιηθήκαμε και πραγματοποιήσαμε όσα είχαμε προγραμματίσει. Εκπαιδευτήκαμε μάλιστα στη διαδικτυακή επικοινωνία, τηλικοῦτοι ὄντες... και κάναμε διαδικτυακά τις εκδηλώσεις μας με μεγάλη επιτυχία. Στο σημείο αυτό θα ήθελα να σας θυμίσω κάτι σχετικό που είπε ο δρ Αντώνιος Παπαδημητρίου, πρόεδρος του Ίδρύματος Ωνάση, σε χαιρετισμό του σε εκδήλωσή μας : « Οι διαδικτυακές συναντήσεις σας είναι ένα σημαντικό και πολύ ενδιαφέρον βήμα. Θα έλεγε κανείς ότι οι Ομοτίμοι είναι μια άλλη γενιά, που δεν έχει εξοικειωθεί με την ηλεκτρονική τεχνολογία. Σεις όμως, την έχετε κατακτήσει και ετοιμάζεστε να κάνετε και ηλεκτρονικό βιβλίο. Αυτό νομίζω είναι η πρόκληση του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών, και με χαρά το Ίδρυμα Ωνάση θα την υποστηρίξει».

Όμως, η δύσκολη αυτή χρονιά, μας επεφύλασσε στο τέλος της ένα εξαιρετικά ευχάριστο γεγονός. Η Ακαδημία Αθηνών βράβευσε το Σώμα Ομοτίμων Καθηγητών ΕΚΠΑ για το εκπαιδευτικό και εκδοτικό του έργο και την προσφορά του στην κοινωνία των πολιτών. Μεγίστη τιμή και ικανοποίηση προσφέρει σε όλους εμάς, τους Ομοτίμους Καθηγητές του Πανεπιστημίου Αθηνών, η αναγνώριση αυτή από την Ακαδημία Αθηνών, και είμαστε ευγνώμονες.

Καλή μας δύναμη και έμπνευση, λοιπόν, για νέες δημιουργίες, παρά το τέλος της νιότης μας και τις δύσκολες συνθήκες, που όλοι βιώνουμε.

Εκ μέρους της Συντακτικής Επιτροπής η Πρόεδρος Στέλλα Πριόβολου

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΟΚΠΑ

1. Επιμορφωτικό Πρόγραμμα: **Μελετώντας γνωστικά αντικείμενα της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ.**

Υπό την αιγίδα του Πανεπιστημίου Αθηνών και με χορηγό το Ίδρυμα Ωνάση, το ΣΟΚΠΑ οργάνωσε τον Β΄ Κύκλο Ανθρωπιστικών Σπουδών του επιμορφωτικού προγράμματος «Πανεπιστήμιο πολιτών», αφιερωμένο στα γνωστικά αντικείμενα της Φιλοσοφικής Σχολής (Φιλολογία, Γλώσσα και Γλωσσολογία, Ιστορία, Αρχαιολογία, Φιλοσοφία, Παιδαγωγική, Ψυχολογία και Λαογραφία). Την Συντονιστική Επιτροπή του Προγράμματος αποτελούσαν οι Ομ. Καθηγητές *Στέλλα Πριόβολου, Ερασμία-Λουίζα Σταυροπούλου, Γεώργιος Λεοντίνης*. Το πρόγραμμα παρακολούθησαν 250 φοιτητές. Ομιλητές ήταν οι εξής Ομ. Καθηγητές της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ:

Φιλολογία: Αρχαία Ελληνική: *Ανδρέας Βοσκός*. Λατινική: *Μαρία Βουτσίνου-Κικιλία*. Βυζαντινή: *Αθανάσιος Μαρκόπουλος*. Νεοελληνική: *Ερασμία Σταυροπούλου*

Ιστορία: *Όλγα Κατσαρδής-Hering, Κωνσταντίνος Μπουραζέλης, Αναστασία Παπαδιά-Αλά*

Φιλοσοφία: *Αθανασία Γλυκοφρύδη-Λεοντίνη, Κων/τίνος Νιάρχος*

Παιδαγωγική: *Λαυρέντιος Δελλασούδας, Αλεξάνδρα Κατσίκη-Γκίβαλου*

Ψυχολογία: *Αναστασία Καλατζή-Αζίζι*

Λαογραφία: *Μηνάς Αλεξιάδης*

Γλώσσα-Γλωσσολογία: *Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου*

Αρχαιολογία: *Βασίλειος Λαμπρινουδάκης, Μαρία-Αφροδίτη Παναγιωτίδου, Παναγιώτα Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα*

2. Επιμορφωτικό Πρόγραμμα: **Νομική επιστήμη και Οικονομία. Κράτος δικαίου και αγορές.**

Υπό την αιγίδα του Πανεπιστημίου Αθηνών και με χορηγό το Ίδρυμα Ωνάση, το ΣΟΚΠΑ οργάνωσε τον Γ΄ Κύκλο του επιμορφωτικού προγράμματος «Πανεπιστήμιο Πολιτών» αφιερωμένο στη Νομική Επιστήμη και την Οικονομία. Την Συντονιστική Επιτροπή του Προγράμματος αποτελούσαν οι Ομ. Καθηγητές *Νικόλαος Κλαμαρής και Αλέξανδρος Σαρρής*.

Το πρόγραμμα παρακολούθησαν 243 φοιτητές. Ομιλητές ήταν οι εξής Ομ. Καθηγητές:

ΕΚΠΑ: α) Νομική Σχολή: *Φίλιππος Δωρής, Νικόλαος Κλαμαρής, Κωνστ. Μαυριάς, Δημ. Τζουγανάτος*. β) Σχολή Οικονομικών επιστημών: *Λούκα Κατσέλη, Αλέξ. Σαρρής*.

γ) Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών: Σχολή Οικονομικών επιστημών: *Γ. Κατσουλάκος, Γ. Μπήτρος*.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ – ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Για την παγκόσμια ημέρα των ηλικιωμένων (1η Οκτωβρίου) πραγματοποιήθηκε εκδήλωση με ομιλητή τον *Γεώργιο Χριστοδούλου*, Ομ. Καθ. Ψυχιατρικής, επόμενο Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ομοτίμων Καθηγητών. Θέμα: *Δυσλειτουργικό και προσαρμοστικό γήρας*.

Καθώς η κοινωνία εξακολουθούσε να ταλανίζεται από τον δαιμονικό ιό και συγχρόνως από την οικονομική λιτότητα, το ΣΟΚΠΑ οργάνωσε σχετικές με τα προβλήματα αυτά εκδηλώσεις ενημερωτικές για το ευρύ κοινό από ειδικούς στα αντικείμενα Ομ. Καθηγητές.

- Στρογγυλή τράπεζα με θέμα: *Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε για τον Covid-19*.

Συντονιστής ο Αντιπρόεδρος του ΣΟΚΠΑ, Ομ. Καθ. Ιατρικής, *Κωνσταντίνος Σολδάτος*. Ομιλητές οι Ομ. Καθηγητές:

Νικόλαος Λεγάκης (Μικροβιολογίας), *Βιολογικές ιδιότητες του SARS-COV2*,

Δημήτριος Καφετζής (Παιδιατρικής), *Εμβολιασμός και Πρόληψη*,

Χρήστος Κίττας (Ιστολογίας-Εμβρυολογίας), *Η Πανδημία του Κορωνοϊού από μία άλλη ματιά*.

- Διάλεξη του *Ιωάννη Στουρνάρα*, Καθηγητή ΕΚΠΑ, Διοικητή της ΕΤΕ, με θέμα: *Διεθνή και εγχώρια ζητήματα οικονομικής και νομισματικής πολιτικής*.

Για τα εξίσου επίκαιρα, αλλά και διαχρονικά θέματα της κλιματικής αλλαγής και του μεταναστευτικού το ΣΟΚΠΑ διοργάνωσε τις ακόλουθες εκδηλώσεις :

- Διάλεξη του *Χρήστου Ζερεφού*, Ομ. Καθηγητή ΕΚΠΑ, Ακαδημαϊκού, με θέμα: *Κλίμα, καιρός, και ο ηρωισμός των Ελλήνων*.

- Στρογγυλή τράπεζα με θέμα: *Δημογραφικό και Μεταναστευτικό: Το Δίλημμα της Ελλάδας σήμερα, «Καιάδας» ή «Κολυμήθρα του Σιλβάμ»;*

Συντονίστρια η Πρόεδρος του ΣΟΚΠΑ, Ομ. Καθηγήτρια Φιλοσοφικής, *Στέλλα Πριόβολου*. Ομιλητές:

- α) *Σοφία Βούλτεψη*, Υφυπουργός Μεταναστευτικής πολιτικής, *Μετανάστευση και κρίση. Παλιές και νέες προκλήσεις*.

- β) *Μάριος Μπέγζος*, Ομ. Καθηγητής και τ. Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής, *Η οικουμενικότητα ενώπιον του δημογραφικού και του μεταναστευτικού*.

- γ) *Αλέξανδρος Σαρρής*, Ομ. Καθηγητής της Σχολής Οικονομικών Επιστημών, *Οικονομικές διαστάσεις της μετανάστευσης*.

- Εξάλλου, με την ευκαιρία συζήτησης στη Βουλή ενός νομοσχεδίου για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, ο *Νικόλαος Κλαμαρής*, Ομ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής και μέλος του Δ.Σ. του ΣΟΚΠΑ έδωσε διάλεξη με θέμα: *Η νομοθεσία για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) ιδίως υπό το πρίσμα της νομολογίας των δικαστηρίων*.

- Το 2022 είχαμε τη μεγάλη χαρά να ανακηρύξουμε Επίτιμο Πρόεδρο του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών του ΕΚΠΑ τον Ομ. καθηγητή της Ιατρικής Σχολής *Διονύσιο Κόκκινο*, τ. Πρόεδρο του ΣΟΚΠΑ, στην Αίθουσα Τελετών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η τελετή άρχισε με προσφώνηση από τον Αντιπρύτανη του ΕΚΠΑ, καθηγητή *Αθανάσιο Τσακρή*. Ακολούθησε η παρουσίαση του έργου και της προσωπικότητας του τιμωμένου α) από τον *Γεώργιο Χριστοδούλου*, Ομ. Καθηγητή Ψυχιατρικής του ΕΚΠΑ, President-Elect της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ομοτίμων Καθηγητών, και β) την *Στέλλα Πριόβολου*, Πρόεδρο του ΣΟΚΠΑ, Ομ. Καθηγήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

Στο τέλος της τελετής έγινε επίδοση τιμητικής πλακέτας στον Ομ. Καθηγητή *Διονύσιο Κόκκινο* από την Πρόεδρο του ΣΟΚΠΑ και ακολούθησε ομιλία του τιμωμένου με θέμα: *Η Ιατρική ως Επιστήμη και Τέχνη*.

- Την ίδια χρονιά, σε ειδική εκδήλωση υποδεχθήκαμε τα αφυπηρηθέντα μέλη ΔΕΠ του ΕΚΠΑ, στο νέο Αμφιθέατρο της Θεολογικής Σχολής, και ο Αντιπρόεδρος Ομ. καθηγητής *Κ. Σολδάτος* μίλησε με θέμα: *Η διαχρονική εξέλιξη του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών*.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Στις 6 Οκτωβρίου 2022 πραγματοποιήθηκε η ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του ΣΟΚΠΑ στο Αμφιθέατρο «Ιωάννης Δρακόπουλος». Τα πρακτικά της Γ.Σ. έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΣΟΚΠΑ.
- Ολοκλήρωση ενεργειών στην Εφορία για την μεταφορά της έδρας του ΣΟΚΠΑ και εγκατάστασή του σε γραφείο ΣΟΚΠΑ και ΕΕΟΚ, στον πρώτο όροφο του κτηρίου των Διοικητικών Υπηρεσιών του ΕΚΠΑ επί της οδού Χρ. Λαδά 6.
- Ενέργειες της Προέδρου του ΣΟΚΠΑ για την ένταξη του ΣΟΚΠΑ στο οργανόγραμμα του ΕΚΠΑ: Μετά την επιστολή του επιτ. Προέδρου του ΣΟΚΠΑ, Δ. Κοκκίνου, προς τον Πρύτανη, όπου πρότεινε να ενταχθεί στα κριτήρια αξιολόγησης η συνεισφορά και η δραστηριότητα του ΣΟΚΠΑ, η Πρόεδρος του ΣΟΚΠΑ έστειλε παρόμοια επιστολή, ζητώντας επιπλέον την συνέχιση της αξιοποίησης των Ομοτίμων Καθηγητών και την ένταξη του ΣΟΚΠΑ στο οργανόγραμμα του ΕΚΠΑ. Το οργανόγραμμα δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί και συνεχίζονται οι νομικές διαδικασίες για την δυνατότητα της ένταξης αυτής.
- Επιστολή του ΣΟΚΠΑ προς την Υπουργό Παιδείας, Νίκη Κεραμέως: Μολονότι δεν υπήρξε συνάντηση μαζί της, συμπεριέλαβε όλα τα αιτήματά μας στο νέο υπό ψήφιση νομοσχέδιο για την Ανώτατη Παιδεία.
- Επιστολή του ΣΟΚΠΑ προς την ΠτΔ για συνάντηση γνωριμίας και πρόσκληση σε εκδήλωση του ΣΟΚΠΑ για την επέτειο της Μικρασιατικής καταστροφής.
- Ενέργειες γνωστοποίησης των δραστηριοτήτων του ΣΟΚΠΑ στην Ακαδημία Αθηνών.
- Ενέργειες για χορηγίες προς το ΣΟΚΠΑ (Ιδρυμα. Ωνάση, ΕΤΕ, Alpha Bank). (Σημ.: Η Alpha Bank συνεχίζει την χορηγία της για την έκδοση του Δελτίου «Ομοτίμων Κοινωνία».)
- Απόφαση οργάνωσης Ημερίδας αφιερωμένης στην Μικρασιατική καταστροφή, το πρώτο τρίμηνο του 2023.
- Πρόταση της Προέδρου, Ομ. καθηγήτριας Σ. Πριόβολου, για βράβευση καθηγητών Πανεπιστημίων του εξωτερικού, οι οποίοι με το έργο τους έχουν προβάλλει τον πολιτισμό της Ελλάδας.
- Πρόταση του τ. μέλους του Δ.Σ. Ομ. καθηγητή Ν. Τουτουνηζάκη για επιβράβευση όσων παρέιχαν υπηρεσίες ως μέλη προηγούμενων Δ.Σ. του ΣΟΚΠΑ.
- Απόφαση ανακήρυξης του Ι. Στουρνάρα, Καθηγητή ΕΚΠΑ, Διοικητή της ΕΤΕ, ως επιτίμου μέλους του ΣΟΚΠΑ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Με χορηγία του Ιδρύματος Ωνάση εξεδόθησαν:

- 1) τα Πρακτικά της Ημερίδας (20.4.2021) για την Επανάσταση του 1821, με τίτλο «Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 με το βλέμμα της Επιστήμης» (σελ. 118). Επιμέλεια: Στέλλα Πριόβολου.
- Οι εισηγήσεις της Ημερίδας αυτής έχουν δημοσιευθεί και στους επίσημους λόγους του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- 2) τα Πρακτικά του 1^{ου} Κύκλου του Πανεπιστημίου Πολιτών, Ιατρική (2020-2021), με τίτλο «Η διά βίου προστασία της υγείας» (σελ. 228). Επιμέλεια: Διονύσιος Κόκκινος, Γεώργιος Νικολόπουλος, Κωνσταντίνος Σολδάτος.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΟΚΠΑ

- Ο Ομ. Καθηγητής της Νομικής *Μιχαήλ-Κωνσταντίνος Σταθόπουλος*, πρώην Πρύτανης του ΕΚΠΑ και Ακαδημαϊκός, εξελέγη Αντιπρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών για το έτος 2022.
- Ο Ομ. Καθηγητής της Νομικής και Επίτιμος Πρόεδρος του ΣΟΚΠΑ *Προκόπιος Παυλόπουλος*, τ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας, εξελέγη τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών.
- Η Ομ. Καθηγήτρια της Ιατρικής *Αντωνία Τριχοπούλου* εξελέγη τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών.

- Ο Ομ. Καθηγητής της Γλωσσολογίας *Χριστόφορος Χαραλαμπίδης* εξελέγη τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών.
- Ο Ομ. Καθηγητής της Ιατρικής και Αντιπρόεδρος του ΣΟΚΠΑ *Κωνσταντίνος Σολδάτος*, Επίτιμος Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρίας Έρευνας του Ύπνου, τιμήθηκε με το Excellence Award της European Sleep Research Society.
- Ο Ομ. Καθηγητής της Βιοχημείας *Εμμανουήλ Φραγκούλης* επανεξελέγη από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Βιοχημείας για μια επιπλέον τριετή θητεία ως Πρόεδρος της Έδρας Science and Society Committee της FEBS (Federation European Biochemical Societies).
- Στον Ομ. Καθηγητή της Ιατρικής και Πρόεδρο του Ι.Κ.Υ. Μιχάλη Κουτσιλιέρη απονεμήθηκε το «*Ιπποκράτειο βραβείο*».
- Το Τμήμα Ρομανικών Γλωσσών και Λογοτεχνιών, Κλασικής Φιλολογίας και Νέων Ελληνικών Σπουδών της Σχολής Ξένων Γλωσσών και Λογοτεχνιών του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου απένευσε τον τίτλο Επίτιμου Μέλους του στην Ομ. Καθηγήτρια της Ιστορίας Νέου Ελληνισμού *Όλγα Κατσαρδή- Hering*.
- Ο Ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Επίτιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου *Μηνάς Αλ. Αλεξιάδης* αναγορεύτηκε Επίτιμος Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αιγαίου.
- Η Ομ. Καθηγήτρια της Κλασικής Αρχαιολογίας *Νότα Μποζάνα-Κούρου* αναγορεύθηκε Επίτιμη Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Κύπρου.
- Η Ομότιμη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών *Ερασμία-Λουίζα Σταυροπούλου*, "διορίστηκε" τακτικό μέλος του Δ.Σ. του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου Δελφών.
- Η Εφορεία του Φιλολογικού Συλλόγου Παρνασσός, του αρχαιότερου πολιτιστικού συλλόγου της χώρας μας, αποφάσισε να μετέχουν ως τακτικά μέλη του Συλλόγου «γυναίκες», που μέχρι σήμερα δεν είχαν το δικαίωμα. Στις 18 Μαΐου 2022 εψήφισε τιμητικά, ως πρώτο τακτικό μέλος του Συλλόγου, την Ομ. Καθηγήτρια Λατινικής-Ιταλικής Φιλολογίας και Πρόεδρο του ΣΟΚΠΑ *Στέλλα Πριόβολου*.
- Στις 20 Δεκεμβρίου 2022, κατά την Πανηγυρική Συνεδρία της Ακαδημίας Αθηνών, θα απονεμηθεί στον επ. Πρόεδρο του ΣΟΚΠΑ *Διονύσιο Κόκκινο*, ομ.καθηγητή της Καρδιολογίας, Αργυρό Μετάλλιο, ως ένδειξη αναγνώρισης και έκφρασης τιμής για το πλουσιότατο κλινικό, διδακτικό, ερευνητικό και κοινωνικό του έργο.

ΝΕΑ ΜΕΛΗ

- **Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών:** Οι Ομότιμοι Καθηγητές *Ιωάννης Πανούσης, Παναγιώτης Αλεξάκης, Μιχάλης Σπουρδαλάκης.*
- **Φιλοσοφική Σχολή:** Οι Ομότιμες Καθηγήτριες *Ευαγγελία Σημαντώνη-Μπουρνιά, Δέσποινα Σιδηροπούλου-Δημακάκου, Αργυρώ Πρόσκολλη, Χριστίνα Ντουινιά, ο Καθηγητής Ουίλλιαμ Σούλτς, η Καθηγήτρια Μαρία Κουτσουδάκη και η Επίκουρη Καθηγήτρια Άννα Αβεντισιάν-Παγοροπούλου.*
- **Σχολή Θετικών Επιστημών:** Οι Ομότιμοι Καθηγητές και Καθηγήτριες *Ουρανία Χρυσαφίνου, Σοφία Ριζοπούλου, Μαργαρίτα Αριανούτσου-Φαραγγιτάκη, Μάνος Δασενάκης, Κωνσταντίνος Θάνος. Οι Καθηγητές Θεόδωρος Γκουρνέλος, Ιωάννης Κοτρώνης και Παναγιώτα Μηνακάκη.*
- **Σχολή Επιστημών Υγείας:** Οι Ομότιμοι Καθηγητές και Καθηγήτριες *Χρυσούλα Λεμονίδου, Χρήστος Μαυρογιάννης, Από-*

στολος Αρμαγανίδης, Λεωνίδας Γρηγοράκος, Βασιλική Γεννηματά-Μαυροπούλου, Ισμήνη-Νίκη Δοντά, Δημήτρης Λουτράδης, Ελένη-Κλεάνθη (Κλέα) Κατσουγιάννη, Βασίλειος Πανής, Παναγιώτης Πανόπουλος, Ιωάννης Τζούτζας, Δημήτριος Βλαχάκος, Δημήτριος Δουγένης, Γεωργία Γερολουκά-Κωστοπαναγιώτου, Θεόδωρος-Κωνσταντίνος Λιακάκος, Μαρία Κυριακοπούλου-Λυμπέρη, Δημήτριος Αναγνωστόπουλος. Οι Καθηγητές και Καθηγήτριες Σπυρίδων Ντουράκης, Χάρης Λιάπη, Κωνσταντίνος Τσουμάκας, Άγγελος Χατζάκης, Μιχαήλ Τζάκης και η Αν. Καθηγήτρια Ελένη Κοτσιφάκη.

- **Σχολή Επιστημών της Αγωγής:** Ο Ομότιμος Καθηγητής *Χαράλαμπος Μπαμπούνης*

- **Σχολή Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού:** Ο Καθηγητής *Νικήτας Νικηταράς*

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Η ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ: 1922-2022

Από την Ομ. καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας
Έρη Σταυροπούλου

*«Τα σπίτια που είχα μου τα πήραν.
Έτυχε να 'ναι τα χρόνια δίσεχτα
πολέμοι χαλασμοί ξενιτεμοί.»*
Γιώργος Σεφέρης, «Κίχλη» 1946

Η Μικρασιατική Καταστροφή άφησε ένα πολύ πικρό αποτύπωμα στην ελληνική ιστορία και στη συνείδηση των Ελλήνων, γιατί σήμανε το τέλος του ουτοπικού ονείρου της Μεγάλης Ιδέας, και τη συρρίκνωση του ελληνισμού στα ελλαδικά όριά του. Αναμφισβήτητα η άφιξη των προσφύγων στη χώρα μας είχε αργότερα πολύ θετικά αποτελέσματα σε όλους τους τομείς, αλλά εδώ αναφέρομαι στον πρώτο καιρό, στην μεγάλη τραγωδία. Όπως έγραψε ο Γιώργος Θεοτοκάς: «Οι πρεσβύτεροί μας βούλιαζαν στο λιμάνι της Σμύρνης όχι μόνο τις δυνάμεις τους, αλλά και τα ιδανικά τους, και την αυτοπεποίθησή τους. Στα 1922 έπαυσαν να έχουν εμπιστοσύνη στην Ελλάδα.»

Η εκστρατεία στη Μικρά Ασία και ο ξεριζωμός του Ελληνισμού από τα χώματα της Ιωνίας, όπου ζούσε για χιλιάδες χρόνια, αποτέλεσαν από πολύ νωρίς θέμα μιας πολύ μεγάλης σειράς δημοσιευμάτων δημοσιογραφικών, ιστορικών, και λογοτεχνικών.

Είναι αξιοσημείωτο ότι η λογοτεχνία άρχισε να προσεγγίζει αυτό το ζήτημα κυριολεκτικά από την επομένη της Καταστροφής, με πρώτον ίσως τον Κωστή Παλαμά, ο οποίος σε εκείνες τις τραγικές ώρες, στις 3 Νοεμβρίου 1922, έγραψε: «Το τραγούδι των προσφύγων», θέλοντας να προβάλει την ιδέα της ενότητας των Ελλήνων:

Η Ελλάδα μια, ακομμάτιαστη και αμέτρητη Μητέρα,
μια των Ελλήνων και η ψυχή.

Πρώτοι έγραψαν αυτοί που βίωσαν τη μεγάλη περιπέτεια, οι αυτόπτες μάρτυρες των γεγονότων: οι Έλληνες της Μικράς Ασίας, της Θράκης και του Πόντου, οι Έλληνες στρατιώτες στην Ανατολή και οι κάτοικοι του ελλαδικού χώρου που δέχτηκε το

μεγάλο κύμα των προσφύγων. Από αυτόν τον κόσμο ξεπήδησαν οι συγγραφείς και οι ήρωες των έργων. Αλλά και από τους μεταγενέστερους συγγραφείς αρκετοί ήταν και είναι απόγονοι Μικρασιατών που διατήρησαν τις αναμνήσεις εκείνων και στήριξαν το έργο τους στα βιώματα και τις διηγήσεις τους. Το θέμα πάντως, δεν έπαψε ως τις μέρες μας να απασχολεί και ελλαδίτες λογοτέχνες.

Το θέμα της Μικρασίας, αναπτύχθηκε ιδίως στην πεζογραφία, ίσως επειδή για τους συγγραφείς ο συνοπτικός, υπαινικτικός και μεταφορικός ποιητικός λόγος, αν και συναισθηματικά ισχυρότερος, υστερούσε στη λεπτομερή απεικόνιση των γεγονότων, στην προβολή αυτής της τραγωδίας με καταγγελτικό τρόπο και στη διατήρηση μιας καθαρής περιγραφής των Χαμένων Πατρίδων στη μνήμη.

Τα λογοτεχνικά έργα με θέμα το 1922 συνέβαλαν στην ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινωνίας, δημιούργησαν διάυλους επικοινωνίας ανάμεσα στον προσφυγικό πληθυσμό και τους ελλαδίτες, βοήθησαν να γίνουν γνωστά τα βάσανα αλλά και ο δυναμισμός και η αξία της προσφοράς των προσφύγων στην Ελλάδα. Επιπλέον, ας έχουμε στο νου και το ρόλο των μικρασιατικών τραγουδιών, των δημοτικών χορών και των εθίμων που οι πρόσφυγες με συγκίνηση φρόντισαν να διατηρήσουν και να διαδώσουν.

Στη μεγάλη παραγωγή πεζογραφημάτων τρία υπήρξαν τα κύρια θέματα τις πρώτες δεκαετίες μετά την Καταστροφή. Πρώτα η παρουσίαση της τραγικής Εξόδου των Μικρασιατών από την πατρίδα τους με τις περιγραφές αλλεπάλληλων διώξεων, βασανιστηρίων και θανάτων. Επιδίωξη των συγγραφέων ήταν να δείξουν την αυθεντικότητα των ιστοριών τους, ότι δηλαδή μιλούσαν για πραγματικά γεγονότα και όχι για μυθοπλασία. Πασίγνωστα είναι τα μυθιστορήματα του Στρατή Δούκα, *Ιστορία ενός αιχμαλώτου* (1929), του Ηλία Βενέζη, *Το Νούμερο 31328* (1931), της Διδώς Σωτηρίου, *Ματωμένα χώματα* (1962).

Σε αυτά τα έργα συχνά πρωταγωνιστεί η Σμύρνη που γίνε-

ται το σύμβολο της πλούσιας ζωής και κατόπιν της μεγάλης καταστροφής, του θανάτου τόσων αθώων ανθρώπων και της αναληψίας των ξένων δυνάμεων, όπως ακριβώς πριν από τη λογοτεχνία αποτυπώθηκε στις φωτογραφίες και στα σύντομα ντοκυμαντέρ εκείνης της εποχής.

Ένα δεύτερο θέμα είναι η νοσταλγική απεικόνιση της προηγούμενης ευτυχισμένης ζωής στο χαμένο παράδεισο της Μικρασίας. Ο Ηλίας Βενέζης στην Αιολική γη, 1943 εύστοχα χρησιμοποίησε ένα παιδί ως αφηγητή ακριβώς για να δώσει έναν τόνο παραμυθιού στην ιστορία του, ενώ ο Φώτης Κόντογλου στις ιστορίες του Το Αϊβαλί, η πατρίδα μου (1962) πρόβαλε την άλλοτε ειρηνική συνύπαρξη χριστιανών και μωαμεθανών στην Ανατολή. Ο Κοσμάς Πολίτης με το μυθιστόρημά του Στου Χατζηφράγκου (1962) ζωντάνεψε τη Σμύρνη των αρχών του 20ού αιώνα.

Τέλος, σε ένα τρίτο θέμα εξιστορείται η ένταξη των προσφύγων στον ελλαδικό χώρο, με όλα τα τεράστια βάσανα που αρχικά αντιμετώπισαν. Χαρακτηριστικά παραδείγματα μας έδωσαν ο Βενέζης, Γαλήνη (1939) και ο Στράτης Μυριβήλης, Η Παναγιά η Γοργόνα (1949). Είναι προφανές ότι σε αρκετά μυθιστορήματα συνδυάστηκαν και τα τρία αυτά θέματα, όπως στις Διδώς Σωτηρίου, Οι νεκροί περιμένουν (1959) και στου Τάσου Αθανασιάδη, Τα παιδιά της Νιόβης (τ. 4, 1988, 1995). Επιπλέον στο θέμα αυτό, καθώς περνούν οι δεκαετίες, δεν διεκτραγωδεύεται πλέον η δύσκολη διαδικασία αλλά προβάλλεται η σημασία της παρουσίας των προσφύγων στην Ελλάδα, που κατόρθωσαν να ριζώσουν στον τόπο με επιτυχία λόγω των πνευματικών και ψυχικών προσόντων τους, αλλά και της αλληλοβοήθειας, της άμιλλας και της μεταξύ τους συμπαράστασης. Στη λογοτεχνία προβάλλεται η διαμόρφωση νέων εργατικών συνδικατισμών, όπως η Νέα Ιωνία και η Κοκκινιά, και η αλλαγή του προσώπου της πρωτεύουσας. Ανάλογα ο Γιώργος Ιωάννου αποκάλυψε τη Θεσσαλονίκη, που δέχτηκε μεγάλο μέρος του προσφυγικού πληθυσμού: Η πρωτεύουσα των προσφύγων.

Καθώς όμως περνούν τα χρόνια και η ένταση του πρώτου καιρού αμβλύνεται, το ζήτημα της Μικράς Ασίας στην πεζογραφία εξετάζεται σφαιρικότερα και στοχαστικότερα και αρχίζουν να διαγράφονται νέες οπτικές γωνίες στην προσέγγισή του.

Κυρίως από τα τέλη του 20ού αιώνα αρχίζουν να παρουσιάζονται βιβλία που αναφέρονται στην εκστρατεία της Μι-

κράς Ασίας, ως μέρος των πολεμικών γεγονότων στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα μαζί με την επισήμανση των λαθών στη στρατιωτική και την πολιτική διαχείριση του θέματος και της γενικευμένης φρίκης του πολέμου και των συνεπειών του. Χαρακτηριστικά παραδείγματα έδωσαν ο Νίκος Θέμελης, Αναλαμπή (2003), ο Θανάσης Βαλτινός, Το συναξάρι του Ανδρέα Κορδοπάτη, Βιβλίο δεύτερο: Βαλκανικοί - '22, (2000) και ο Γιώργος Μιχαηλίδης στην τριλογία του Άγιοι έρωτες (2011, 2013, 2018)

Παρουσιάζονται ακόμη η συμφιλίωση των παλαιών εχθρών, Ελλήνων και Τούρκων μέσω μιας άλλοτε απόλυτα απαγορευμένης αγάπης, για λόγους φυλετικών και θρησκευτικών διαφορών, καθώς και η διερεύνηση των γεγονότων από τη σκοπιά του Άλλου/του Τούρκου, είτε τα γεγονότα αφορούν στην ειρηνική συνύπαρξη πριν από το 1922, είτε στο ζήτημα της ανταλλαγής των πληθυσμών, το 1923, όταν και οι Τούρκοι έχασαν την ιδιαίτερη πατρίδα τους. Χαρακτηριστικά νεότερα παραδείγματα αυτών των θεμάτων δίνουν η Μάρω Δούκα, Αθώοι και φταίχτες (2004) και ο Βαγγέλης Μαρουδής στην τριλογία Επιστροφή στη Σμύρνη (2010, 2011).

Συμπερασματικά, λοιπόν, για τη λογοτεχνία μας η Μικρασιατική Καταστροφή είχε ως πρώτο θετικό αποτέλεσμα την άφιξη στον τόπο μας ενός αξιόλογου αριθμού προσφύγων, που είτε είχαν ήδη αρχίσει τη λογοτεχνική τους σταδιοδρομία στις ιδιαίτερες πατρίδες τους είτε ασχολήθηκαν μετά τον ερχομό τους με τη λογοτεχνία. Δεύτερο θετικό αποτέλεσμα συναφές με το πρώτο ήταν η δημιουργία και η διαρκής ως τις μέρες μας παρουσία του λογοτεχνικού θέματος των Χαμένων Πατρίδων. Θέμα μάλιστα που κατά την άποψή μου διατηρεί ακόμη ένα μεγάλο δυναμισμό, πέρα από επετειακές χρονιές όπως φέτος, καθώς το ορόσημο του 1922, όπως προβάλλεται στη λογοτεχνία μας δεν αναπαράγει μόνο μοτίβα και σύμβολα παγιωμένα από παλαιότερα πασιγνωστα έργα αλλά και αποτελεί πλέον πεδίο εθνικού αναστοχασμού και κριτικής.

Υπάρχει όμως και ένα ευρύτερο στοιχείο, για τους σύγχρονους αναγνώστες. Ο θεματικός κύκλος της Μικρασιατικής Καταστροφής προβάλλει αφενός ένα δυνατό αντιπολεμικό μήνυμα και αφετέρου την αντιμετώπιση με κατανόηση και συμπάθεια του Άλλου, είτε πρόκειται για τον Τούρκο, είτε για τον πρόσφυγα τον διωγμένο από τη δική του πατρίδα. Δύο θέματα που έχουν ιδιαίτερη επικαιρότητα στην εποχή μας.

ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

Από την Ομ. καθηγήτρια Λατινικής-Ιταλικής Φιλολογίας
Στέλλα Πριόβολου

Η πανδημία συνεχίζεται μετά από τρία δεινά για την ανθρωπότητα χρόνια, η λιτότητα την ακολουθεί, και ο Πρόεδρος Πούτιν συνεχίζει το όραμά του να γίνει Αυτοκράτορας της Ρωσίας! Όσοι έχουμε διαβάσει την Αποκάλυψη του Ιωάννη ριγούμε κυριολεκτικά! Βρισκόμαστε μπροστά σε μία παγκόσμια κρίση μεγάλων διαστάσεων, και μας προετοίμασε γι' αυτήν με σχετικό διάγγελμα του ο Βλαντιμίρ Πούτιν, όπου μας εξέθεσε την αντίληψή του περί Ιστορίας αλλά και τις υπερφίαλες κατακτητικές επιδιώξεις του. Στην πραγματικότητα αμφισβητεί τον παγκόσμιο χάρτη, το σύστημα ασφαλείας και εμφανίζεται έτοιμος να αναδιατάξει τα πάντα και να τα θέσει υπό την αιγίδα της νέας δικής του Ρω-

σικής Αυτοκρατορίας. Η Κριμαία επαναλαμβάνεται, αυτή τη φορά, όμως, με επιχειρήματα μέσα από μια αναδρομή στην ιστορία της Ρωσίας. Το μήνυμά του Προέδρου Πούτιν ήταν ότι η ασφάλεια της Ρωσίας κινδυνεύει από την Ουκρανία, η οποία μπορεί να αναπτύξει πυρηνικά όπλα, γι' αυτό και δεν πρέπει η Ουκρανία να είναι στην πραγματικότητα ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος. Και έτσι αποφάσισε να απειλήσει την ανθρωπότητα με τα δικά του πυρηνικά όπλα! Αλίμονο αν η πρόοδος της Τεχνολογίας οδηγεί στην εκμηδένιση της Ανθρωπιάς!

Το παιχνίδι της γάτας με το ποντίκι παίζει στην πραγματικότητα η Ρωσία με την Ουκρανία. Μόνον που οι παίκτες δεν

είναι μόνοι τους. Είναι μαζί τους οι λαοί, που εμπαιζονται, και δεν χρωστάνε τίποτα στους ηγέτες τους, που πιθανά τους... ψήφισαν μάλιστα. Τα μεγάλα παιχνίδια, βέβαια, παίζονται από τους μεγάλους κυβερνήτες, που αν δεν γνωρίζουν την Ιστορία, γνωρίζουν τουλάχιστον πού οδήγησαν πρόσφατες σχετικά παρόμοιες κατακτητικές ενέργειες, όπως γνωρίζει και ο πιο ταπεινός πολίτης. Και είναι γεγονός ότι οι μεγάλοι δεν αντέδρασαν έγκαιρα, γεννώντας την υποψία μήπως βρισκόμαστε μπροστά σε μια παρτίδα σκακιού, μπροστά σ' ένα βρώμικο παιχνίδι....

2022 : Εκατό χρόνια μετά το 1922, επέτειο της Μικρασιατικής καταστροφής. Το βιβλίο του Γιάννη Καψή με τίτλο : «1922 Η Μαύρη Βίβλος» είναι η αληθινή Μαύρη Βίβλος της γενοκτονίας του Μικρασιατικού Ελληνισμού. Στις σελίδες του παρατίθενται συγκλονιστικά αποσπάσματα από καταθέσεις προσφύγων, που αποτελούν αδιάψευστα ντοκουμέντα, τα οποία οι Τούρκοι σήμερα αποδίδουν στις αναπόφευκτες ακρότητες του πολέμου. Όμως, η αλήθεια είναι ότι η γενοκτονία των χριστιανών ήταν ένα μελετημένο σχέδιο εξόντωσης των μειονοτήτων της άλλοτε κραταιάς αυτοκρατορίας. Ας μη ζήσουμε μια επανάληψη της Ιστορίας παγκόσμια!

Λέγεται ότι οι πραγματικά ευφυείς άνθρωποι είναι συχνά

επικίνδυνοι για τους άλλους, αλλά και για τον εαυτό τους. Ο Ρώσος Πρόεδρος απειλεί όλον τον πλανήτη, μισεί την Δύση, και αποδεικνύεται αυταρχικός, κυνικός και επικίνδυνος για όλο τον κόσμο ηγέτης. Κινείται πολύ δυναμικά αλλά και αλόγιστα και επομένως πολύ επικίνδυνα, όχι μόνον για τους αντιπάλους του, αλλά και για την ίδια την πατρίδα του. Ας μη λησμονούμε τα λόγια του Έλληνα φιλοσόφου Πλάτωνα στην Πολιτεία του : «Αν οι φιλόσοφοι δεν γίνουν βασιλείς στις πόλεις, ή αυτοί που ονομάζονται σήμερα βασιλείς και δυνάστες δεν φιλοσοφήσουν γνήσια και όσο χρειάζεται σε τρόπο που να συμπέσει στο ίδιο πρόσωπο και δύναμη και φιλοσοφία ...είναι αδύνατο να σταματήσει το κακό στις πόλεις και σε όλο το ανθρώπινο γένος».

Θλίψη, θλίψη βαθιά και παγκόσμια για την ανθρωπότητα, τον 21ο αιώνα!

Συγκλονίζει τους πάντες η έκρηξη και η συνέχιση ενός άδικου πολέμου με αγριότητα, που θυμίζει σκοτεινό Μεσαίωνα. Σε περίοδο μάλιστα, που μια επίμονη πανδημία στοιβάξει τους νεκρούς, είναι ασύλληπτη η δολοφονία εν ψυχρώ ανθρώπων αθώων. Ο πόλεμος είναι γεμάτος «βία» λέξη με ρίζα σανσκριτική, που σημαίνει κυριαρχία, και αυτή ακριβώς η κυριαρχία είναι και ο στόχος του Προέδρου Πούτιν, με ανατροπή της διεθνούς ισορροπίας.

ΟΥΡΑΝΙΑΣ ΧΡΥΣΑΦΙΝΟΥ ΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ Εκδόσεις Ιωλκός, Αθήνα 2022

Από την Ομ. καθηγήτρια Λατινικής-Ιταλικής Φιλολογίας
Στέλλα Πριόβολου

Η Ομότιμη καθηγήτρια Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών Ουρανία Χρυσάφινου με λαμπρές σπουδές και σημαντική επιστημονική δραστηριότητα, εκτός από τις σχετικές με την επιστήμη των Μαθηματικών δημοσιεύσεις σε διεθνή ερευνητικά περιοδικά και συγγράμματα, ασχολείται και με τη λογοτεχνία. Μετά τη συγγραφή του βιβλίου της για τα Μαθηματικά «Εισαγωγή στις στοχαστικές ανελίξεις», εκδόθηκε από την Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία το βιβλίο της με τίτλο «Το Κίτρινο Σακίδιο». Τελευταία εκδόθηκε το πρώτο της μυθιστόρημα «Περάσματα».

Γέννημα θρέμμα της Σάμου, η Ουρανία Χρυσάφινου αφιερώνει ουσιαστικά στο αγαπημένο της νησί το τελευταίο της βιβλίο. Στα «Περάσματα», λοιπόν, περιγράφονται τα γεγονότα που συνέβησαν μετά την επικράτηση των επαναστατών και ήταν καταγιστικά. Οι Πρόξενοι των εγγυητριών δυνάμεων Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας, οι οποίοι βρισκόνταν στη Σμύρνη, έφτασαν στη Σάμο για να αντιμετωπίσουν τα νέα δεδομένα από κοντά. Η νέα Εθνοσυνέλευση συγκλήθηκε επειγόντως στις 11 Νοεμβρίου 1912, μέρα Κυριακή, στον Άγιο Σπυρίδωνα προσκαλώντας όλο τον κόσμο. Ο Σοφούλης απευθυνόμενος στους πολίτες και εκφράζοντας τους πόθους του σαμακού λαού, με πύρινο λόγο διάβασε το ψήφισμα με το οποίο κηρύχθηκε η ένωση της Σάμου με την Ελλάδα. Πέντε Πληρεξούσιοι θα παρέδιδαν το ψήφισμα στο Βασιλιά της Ελλάδας. Η προσωρινή Κυβέρνηση θα αποτελείτο από τη Βουλή με πρόεδρο τον Σοφούλη. Τέλος, ο Μητροπολίτης ευλόγησε την εθνική σημαία, η οποία υψώ-

θηκε στο Ηγεμονικό μέγαρο. Είχε συντελεστεί πλέον η δικαίωση των αγώνων τόσων γενεών. Χαρακτηριστικά περιγράφει το μεγαλείο του γεγονότος αυτού ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης στον πρώτο στίχο του ποιήματός του «Ο Ασπασμός προς την Μητέρα Ελλάδα»: Άνοιξε, μάνα μας γλυκειά, την άφθαρτη καρδιά σου/κι αγκάλιασέ τα τα φτωχά, τα μαύρα τα παιδιά σου...

Η Ουρανία Χρυσάφινου ευτύχησε να αποφασίσει για την τύχη επίσημων εγγράφων του προπάππου της από την εποχή του ηγεμόνα της Σάμου Κ.Καραθεοδωρή. Μελετώντας την Ιστορία της Ηγεμονίας της Σάμου συνειδητοποίησε τα ενδιαφέροντα ιστορικά γεγονότα του νησιού και αποφάσισε - όπως χαρακτηριστικά δηλώνει η ίδια- να ταξιδέψει σε αρκετά από αυτά με το πλοίο της ζωής μιας γυναίκας, καλύπτοντας το χρονικό διάστημα 1880 έως 1919. Η μυθοπλασία δεν έχει καμιά σχέση με πραγματικά πρόσωπα. Σκοπός του βιβλίου της είναι να γίνει γνωστή στο ευρύ κοινό η σημαντική ιστορία της Σάμου, καθώς και η ανάδειξη του άνισου εκπαιδευτικού συστήματος των κοριτσιών σε σχέση με εκείνο των αγοριών

Εξαιρετικά ενδιαφέροντα και διδακτικά τα «Περάσματα» της συγγραφέως, μέσα από την ιστορία της πατρίδας της, και καλαισθητή η εμφάνιση του βιβλίου από τις εκδόσεις Ιωλκός.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Την περίοδο 2021-2022 το Σώμα Ομοτίμων Καθηγητών ΕΚΠΑ απώλεσε τους εξής αγαπητούς εκλεκτούς συναδέλφους. Αιωνία τους η μνήμη.

Θεολογική Σχολή: Γεώργιος Γαλίτης (29.7.2022)

Σχολή Επιστημών Υγείας: α) Ιατρική Σχολή: *Ελένη Δεληγεώργη-Πολίτη* (18.10.2021), *Πάυλος Τούτουζας* (27.11.2021), *Παναγιώτης Δημακάκος* (1.12.2021), *Γεώργιος Χαρτοφυλακίδης* (5.9.2022). β) Οδοντιατρική Σχολή: *Κωνσταντίνος Αλεξανδρίδης* (18.11.2022). γ) Τμήμα Νοσηλευτικής: *Λάμπρος Ανθόπουλος* (19.5.2022).

Νομική Σχολή: *Κωνσταντίνος Κεραμεύς* (27.12.2021), *Επαμεινώνδας Σπηλιωτόπουλος* (25.2.2022).

Σχολή Θετικών Επιστημών: Τμήμα Μαθηματικών: *Βασίλειος Δουγαλής* (3.1.2022).

Φιλοσοφική Σχολή: Τμήμα Θεατρικών Σπουδών: *Χαρά Μπακονικόλα*

Σχολή Επιστημών της Αγωγής: *Γεώργιος Ρηγόπουλος* (11.2.2022).

Αντεπιστέλλον μέλος ΣΟΚΠΑ: *Νικόλαος Χρυσοχοϊδης* (5.4.2022).

Αποχαιρετιστήριος λόγος για τον Ομ. Καθηγητή Γεώργιο Χαρτοφυλακίδη από τον Ομ. καθηγητή Ορθοπεδικής Παναγιώτη Σουκάκο.

Ο Καθηγητής Γεώργιος Χαρτοφυλακίδης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1927 και αποφοίτησε από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1955.

Την ειδικότητα της Ορθοπαιδικής πραγματοποίησε στην Ορθοπαιδική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο Λαϊκό Νοσοκομείο, υπό τον Καθηγητή Θεόδωρο Γαροφαλίδη. Ακολούθως, μετεκπαιδεύθηκε επί τριετία στην Ορθοπαιδική, στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Columbia University Medical Center, της Νέας Υόρκης. Το 1960 έλαβε τον τίτλο του Διδάκτορος της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με βαθμό «Άριστα» και μετά από πέντε χρόνια, το 1965, εξελέγη Υφηγητής Ορθοπαιδικής. Το 1969 εξελέγη Καθηγητής και Διευθυντής της Ορθοπαιδικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στην οποία παρέμεινε εν ενεργεία για 25 χρόνια, μέχρι την αφυπηρέτησή του το 1994. Κατά την διάρκεια της ενεργού θητείας του εξελέγη Κοσμήτωρ (1974-1975) της Ιατρικής Σχολής και μέλος της Συγκλήτου (1976-1977) του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το 1978 πρωτοστάτησε στην ίδρυση και δημιουργία Ορθοπαιδικού Κέντρου Έρευνας και Εκπαίδευσης στον αύλειο χώρο του Νοσοκομείου Ατυχημάτων «ΚΑΤ», υπό την ονομασία «Θεόδωρος Γαροφαλίδης» προς τιμήν του αφυπηρητήσαντος Καθηγητού Ορθοπαιδικής, στο Λαϊκό Νοσοκομείο, Θεόδωρου Γαροφαλίδη.

Η συγγραφική δραστηριότητα του Καθηγητού Γεώργιου Χαρτοφυλακίδη είναι γιγαντιαία και πολυδιάστατη και έχει δημοσιευθεί σε μεγάλης εμβέλειας και διεθνούς φήμης έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα.

Το ερευνητικό του έργο στο γνωστικό αντικείμενο της «Εκφυλιστικής Οστεοαρθρίτιδας του Ισχίου» και η «Ταξινόμηση της Συγγενούς Παθίσεως του Ισχίου στους Ενήλικες», φέρει το όνομα του «Hartofilakidis Classification of Congenital Hip Disease in Adults» και έχει αναγνωριστεί και υιοθετηθεί από μεγάλο διαμετρήματος Ορθοπαιδικά και Ερευνητικά Κέντρα του εξωτερικού.

Το 2019 τιμήθηκε από την Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ορθοπαιδικής Χειρουργικής και Τραυματολογίας (European Federation of Orthopaedic Surgery and Traumatology) με το «Life Achievement Award» για τη διεθνή προσφορά του στην Ορθοπαιδική. Είχε προηγηθεί προς τιμήν του (2005), η ονομασία του Αμφιθεάτρου του Νοσοκομείου Ατυχημάτων ΚΑΤ, στο όνομά του προς αναγνώριση της υποδειγματικής προσφοράς και αφοσίωσής του στην Ορθοπαιδική Επιστήμη και την Εκπαίδευση.

Ο Καθηγητής Γεώργιος Χαρτοφυλακίδης, εγγράφει μοναδικότητα στη διαδρομή της Ελληνικής Ορθοπαιδικής Οικογένειας, διότι παραπέμπει σε «Άλυση Αξιακών Υλικών», όπως αφοσίωση, ευθύνη, έμπνευση, ήθος καθ' ό και είναι άξιος για τον δημόσιο έπαινο «Τιμής και Αριστείας» ο οποίος επιφυλάσσεται για εκείνα τα άτομα που αποδεδειγμένα στον Ακαδημαϊκό διαχρονικό τους βηματισμό υπηρέτησαν με αφοσίωση το «Μέγα της Επιστήμης Όφελος».

Πορευόμενος διά βίου ως Καθηγητής και όχι ως Καθηγέμονας, κατέγραψε χάραγμα ιστορίας που τον πολιτογραφεί στην κατοικία όπου ζουν οι ξεχωριστοί. «Δεν θα λειτουργώ με τη Λιβρέα κανενός. Προτιμώ το Σκήπτρον του Θάρρους και της Ευθύνης στερεωμένο εις Ρίζες Αρετής», ήταν τα λόγια του Γεωργίου Τερτσέτη, τα οποία ταυτίζονται με την ηθική προσωπικότητα και το επιστημονικό διαμέτρημα του Καθηγητού Γεώργιου Χαρτοφυλακίδη.

Με αξιακά υλικά πνοής και έμπνευσης, ανατροφοδοτούσε εικόνες «Μύησης και Μίμησης» στην ατομική συνείδηση των μαθητών του, τονίζοντας ότι χρειάζεται τόλμη για να ξεπερνάμε τις δυσκολίες και να επιτύχουμε «Το Μέγα από το Ελάχιστο». Ο Καθηγητής Χαρτοφυλακίδης ακολούθησε με ασκήτική προσήλωση την αρχή της «Αξιοκρατικής Ισημερίας», στην επιλογή των μαθητών και συνεργατών του. Το διακύβευμα ήταν: «Στον καθένα κατά την αξία του και τις αξίες του». Στον εναγώνιο συνειρμικό αναστοχασμό του και στο Ακαδημαϊκό ιχνηλάτημα του κυριαρχούσαν τα ερωτήματα: «Τι θα αφήσουμε στο πέρασμα μας; Τι μετράει περισσότερο; Σε πόσους φοιτητές κάναμε μάθημα ή σε πόσους φοιτητές εμπνεύσαμε την αριστεία;»

Όλα αυτά αποτελούν διαπιστευτήρια και συνθέτουν υιοθετημένο κώδικα γαλήνης, ηρεμίας και ταπεινότητας που χαρακτήριζε τη ζωή του, η φιλοσοφημένη πορεία της οποίας προσέδιδε λάμψη στον Ακαδημαϊκό του βηματισμό και ενέγραφε γνωρίσματα παραδειγματικής υποθήκης.

Για όλους αυτούς και μύριους άλλους λόγους, δίκαια τού αναγνωρίζεται και εγγράφεται στην ιστορία η ιδιότητά του ως «Πατέρα της Σύγχρονης Ορθοπαιδικής» στον τόπο μας. Η ιστορία και η επιστημονική διανόηση της Ελληνικής και Παγκόσμιας Ορθοπαιδικής δικαίως τού έχουν απονείμει τον «Δαφνώνα της Μέγιστης Προσφοράς».

Σε ένα ψηφιδωτό στο δάπεδο μνημείου του 4ου μ.Χ. αιώνα, στην Απάμεια της Συρίας, απεικονίζεται ο Στέφανος της Ζωής, στον οποίον εγγράφεται με ελληνικά γράμματα η επιγραφή «Ευ χρώ». «Ευ χρώ», μεταγλωττιζόμενο σημαίνει «Χρησιμοποίησε την ζωή καλά» και προσυπογράφει και συμβολίζει την αθανασία που θα κατακτήσει ο άνθρωπος σε τούτο τον κόσμο. «Ευ χρώ», χρησιμοποίησε την ζωή καλά. Αυτή ήταν και θα είναι η κοινωνική καθομολόγηση και ο απόηχος της συλλογικής μνήμης για τον Καθηγητή Γεώργιο Χαρτοφυλακίδη.

Διοικητικό Συμβούλιο του Σώματος

- Πρόεδρος:** Σ. Πριόβολου, Φιλοσοφική Σχολή
Αντιπρόεδρος: Κ. Σολδάτος, Σχολή Επιστημών Υγείας
Γενική Γραμματέας: Μ. Παπαθανασίου, Σχολή Θετικών Επιστημών
Ειδική Γραμματέας: Ε. Σταυροπούλου, Φιλοσοφική Σχολή
Ταμίας: Α. Σαρρής, Σχολή Οικονομικών Επιστημών

Μέλη: Μ. Μπέζος, Θεολογική Σχολή
 Ν. Κλαμαρής, Νομική Σχολή
 Γ. Λεοντσίνης, Σχολή Επιστημών της Αγωγής
 Γ. Νικολόπουλος, Σχολή Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Αν. Μέλος: Παναγιώτης Νιάρχος, Σχολή Θετικών Επιστημών

Συντακτική Επιτροπή

- Στέλλα Πριόβολου, Φιλοσοφική Σχολή
 Μάρω Παπαθανασίου, Σχολή Θετικών Επιστημών
 Ερασμία Σταυροπούλου, Φιλοσοφική Σχολή
 Μάριος Μπέζος, Θεολογική Σχολή

**ΣΩΜΑ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ**

Χρ. Λαδά 6, Αθήνα, Τ.Κ. 105 61
 Τηλέφωνο & τηλεμοιότητα: 210 3689180
 Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: somotimon@uoa.gr
 Ιστοσελίδα: www.somaomotimon.uoa.gr